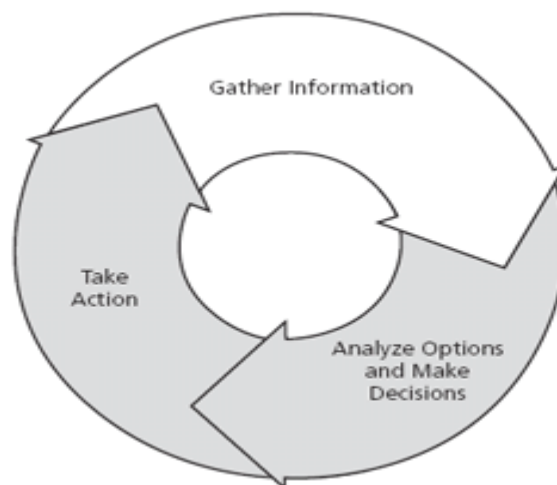

Αρχές σχεδιασμού λήψης μέτρων πολιτικής προστασίας και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

Η Ευρώπη πάσχει πολύ συχνά από φυσικές καταστροφές. Οι τύποι φυσικών καταστροφών εξαρτώνται από το γεωλογικό προφίλ, τη γεωγραφική θέση και το κλίμα. Στην περιοχή της Μεσογείου οι πιο κοινοί ή οι πλέον πιθανοί είναι σεισμοί, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες και ηφαιστειακά γεγονότα.

Για την αποτελεσματική διαχείριση ενός φυσικού κινδύνου, είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχει πρόσβαση σε ακριβής πληροφόρηση(εικόνα 1). Όταν μια καταστροφή συμβαίνει, οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να ειδοποιηθούν άμεσα και χωρίς καμία καθυστέρηση και επιπλέον το τοπικό τεχνικό/ανθρώπινο δυναμικό είναι απαραίτητο να κινητοποιηθεί γρήγορα και αποτελεσματικά ώστε να επιτευχθεί όσο το δυνατόν μικρότερος αριθμός σε ανθρώπινες απώλειες, να προστατεύσει την ευημερία και τη πολιτισμική κληρονομιά, να ελέγξει και να αξιολογήσει τις ζημιές. Σε περιπτώσεις όπου οι πόροι και οι σχετικές δυνατότητες των δήμων δεν επαρκούν, η βοήθεια πρέπει να φθάσει αμέσως από τα πιο υψηλά διοικητικά επίπεδα (νομαρχία, περιφέρεια). Τα πιο υψηλά διοικητικά επίπεδα (νομαρχία, περιφέρεια) πρέπει να έχουν μια σαφή εικόνα των ανθρώπινων/τεχνικών πόρων των μεμονωμένων δήμων, για να είναι σε θέση να αξιολογήσουν και να μεταφέρουν τις δυνάμεις από μια περιοχή σε άλλη. Το εξωτερικά ειδικευμένο υποστηρικτικό ανθρώπινο δυναμικό, μαζί με τις εθελοντικές οργανώσεις πρέπει επίσης να ενημερωθούν όσο το δυνατόν συντομότερα για να φθάσουν στον τόπο της καταστροφής. Ένα πλάνο διάσωσης από μία καταστροφή περιλαμβάνει επίσης τη γρήγορη εισροή φαρμάκων, τροφίμων και άλλων αναγκαίων προμηθειών και εξοπλισμού.

Ένα χαρακτηριστικό ενός γεγονότος καταστροφής είναι η γρήγορα εξελισσόμενη πολυπλοκότητα της κατάστασης, η οποία θα μπορούσε μόνο να αντιμετωπιστεί από την έτοιμη πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες και την ανάπτυξη μιας στρατηγικής διαχείρισης κρίσεων σε περίπτωση καταστροφής. Το Προκαταρκτικό Πρότυπο (**Preliminary Model**) (Form 1), στοχεύει να διευκολύνει την κατηγοριοποίηση και την οργάνωση των ανθρώπινων και τεχνικών πόρων που περιλαμβάνονται ενδεχομένως στην εφαρμογή των φυσικών καταστροφών/κινδύνων σχετικών στρατηγικών. Θα παρέχει τη βάση για μια αποτελεσματική στρατηγική προγραμματισμού διάσωσης και αποκατάστασης καταστροφής.

Εικόνα 1: Συγκέντρωση των πληροφοριών. Προστατεύοντας τους αποκριτές έκτακτης ανάγκης, Volume 3, NIOSH Publication No. 2004-144, 2004

Η διασυνοριακή συνεργασία στη πολιτική προστασία είναι πολύ σημαντική. Καταρχήν, οι διαφορετικές εμπειρίες υποστήριξης στην καταστροφή έχουν ενισχυθεί σε διαφορετικές χώρες, ανάλογα με τον τύπο καταστροφής στον οποίο μια χώρα είναι η πιο επιρρεπής. Επιπλέον, σε μερικές περιπτώσεις, μια χώρα μόνη δεν είναι ικανή να αντιμετωπίσει τα γεγονότα φυσικής καταστροφής και η βοήθεια έκτακτης ανάγκης επιδιώκεται από τις γειτονικές χώρες. Επομένως, μια διασυνοριακή συνεργασία στη πολιτική προστασία είναι πολύ σημαντική. Είναι ένας σημαντικός στόχος του προγράμματος MedRisk για να καθιερωθεί αυτό το είδος της διεθνούς συνεργασίας στην οποία οι απόψεις, η υποδομή, και η πείρα θα ανταλλαχθούν.

Ένα σημαντικό συστατικό ενός αποτελεσματικού προγραμματισμού Διαχείρισης Κινδύνων είναι να συγκεντρώσει μαζί σε έναν πολυστρωματικό χάρτη τις διαφορετικές πληροφορίες σχετικές με κινδύνους, όπως οι περιοχές υψηλότερου κινδύνου, μαζί με τη διαθέσιμη υποδομή, το τεχνικό και τα ανθρώπινο δυναμικό. Το ερωτηματολόγιο χαρτογράφησης κινδύνου (**Hazard Mapping Questionnaire**)(FORM 2), θα μας βοηθήσει να συγκεντρώσουμε τις πληροφορίες για τη χαρτογράφηση κινδύνου διαθέσιμη στις διαφορετικές περιφέρειες/ χώρες και τη σειρά των πιθανών κινδύνων για τους οποίους αυτή η χαρτογράφηση είναι σχεδιασμένη. **Η ανάλυση των συστημάτων πολιτικής προστασίας**, αφ' ενός, πρέπει επίσης να πραγματοποιηθεί σε όλες τις συμμετέχουσες περιφέρειες του MedRisk (Form 3). Μια σαφής και συνοπτική άποψη των τρεχόντων συστημάτων πολιτικής προστασίας θα ληφθεί, μαζί με τις σχετικές οργανωτικές δομές.

Οι διαφορές και οι ομοιότητες μεταξύ των διαφορετικών πρακτικών θα περιγραφούν, θα εξεταστούν, και θα επικυρωθούν από όλους τους συνεργάτες, σε μία προσπάθεια να ελεγχθούν οι καλύτερες πρακτικές και για να καθορίσουν μια βάση για την ανάπτυξη μιας κοινής Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων, με τις προοπτικές της διασυνοριακής συνεργασίας σε διάφορα επίπεδα. Ένα πλαίσιο για μια γρήγορη και αποτελεσματική συνεργασία θα θεσπιστεί, βασισμένο στη δημιουργία κοινών μέσω διαχείρισης πληροφοριών.

Το MedRisk δεν προσπαθεί να αντικαταστήσει τα εθνικά συστήματα. Έχει ως σκοπό να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις και να συμπληρώσει αποτελεσματικά τις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές:

«Κατά τη διάρκεια των ερχόμενων ετών, η σημασία της κοινοτικής συνεργασίας στον τομέα της πολιτικής προστασίας γίνεται όλο και πιο σημαντική. Μόλις εφαρμοστεί πλήρως ο μηχανισμός του Οκτωβρίου 2001, η αυστηρή προσέγγιση της Ένωσης στην εξέταση των καταστροφών θα είναι αποτελεσματικότερη. Στο μέλλον, τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αποφασισμένοι να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη για την προσπάθεια να αποτραπεί η εμφάνιση καταστροφών. Μία γρήγορη και αποτελεσματική αντίδραση, όταν πραγματοποιείται μια καταστροφή, είναι ζωτικής σημασίας, αλλά το σημαντικότερο είναι η προσπάθεια να σταματήσουν τέτοιες έκτακτες ανάγκες οπουδήποτε είναι δυνατόν.» **Η Ευρωπαϊκή Ένωση εστιάζει στην Πολιτική Προστασία. Αντιμετωπίζοντας τις καταστροφές, συντονίζοντας την Πολιτική Προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.** (Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων)

(Για τους έλληνες εταίρους)

Το MedRisk ικανοποιεί εξ ολοκλήρου και συμπληρώνει τις ελληνικές εθνικές πολιτικές. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας - μέτρο 2.4 (3ο ΚΠΣ) ενθαρρύνει ειδικά τις δραστηριότητες για την καθιέρωση και υποστήριξη γεωγραφικών και περιβαλλοντικών συστημάτων χαρτογράφησης και συστημάτων διαχείρισης πληροφοριών σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, στοχεύει στη δημιουργία των συστημάτων γεωγραφικής χαρτογράφησης και διαχείρισης πληροφοριών με την προετοιμασία των ψηφιακών χαρτών ως πλατφόρμα για την παραγωγή γενικών και θεματικών χαρτών που απαιτούνται για αναπτυξιακούς και διαχειριστικούς λόγους. Τη διαχείριση και διάταξη των ψηφιακών δεδομένων και τη διανομή τέτοιων στοιχείων με ηλεκτρονική μορφή. Όλα τα ανωτέρω στοχεύουν στην ανάπτυξη μιας Εθνικής Χωρικής Υποδομής Δεδομένων για να εξυπηρετήσουν τους διοικητικούς, κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και αναπτυξιακούς στόχους.

Η παρούσα μελέτη συμφωνεί επίσης με τους στόχους του Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών, Μονάδα Μείωσης Καταστροφών (DRU), η οποία λειτουργεί για να προωθήσει την ολοκλήρωση του προγραμματισμού κινδύνου καταστροφών και την προετοιμασία στα εθνικά και προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης.

Βιβλιογραφία και σχετικές συνδέσεις:

- B.A. Jackson; J. C. Baker; M.S. Ridgely; J.T. Bartis; H. I. Linn. Protecting Emergency Responders, Volume 3, NIOSH Publication No. 2004-144.
- EU focus on civil protection. Coping with catastrophes —Coordinating civil protection in the European Union. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2002
- Πληροφορίες σε θέματα Περιβαλλοντικής πολιτικής μπορούν να βρεθούν στην ιστοσελίδα της Γ.Δ Περιβάλλοντος: <http://europa.eu.int/comm/environment/>.
- Περισσότερες Πληροφορίες για την Πολιτική Προστασία και λίστα σχετικών συνδέσεων μπορεί να βρεθεί στη διεύθυνση : <http://europa.eu.int/comm/environment/civil/index.htm>.

Συγγραφική Ομάδα:

Γιώργος Κυπριωτάκης

Τεχνικός Σύμβουλος

Σχεδιασμός & Διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Γιαμαλάκη 50, 712 02,

Ηράκλειο, Κρήτη

Email: gkipriotakis@nah-nele.gr

Δρ. Έλσα Γιακουμάκη

Επιστημονικός Σύμβουλος

Phd Analytical Biotechnology-Diagnostics

Γιαμαλάκη. 50, 712 02,

Ηράκλειο, Κρήτη

Email: e_giakoumaki@hotmail.com

Χρήστος Κυρανούδης

Επίκουρος Καθηγητής

Department of Process Analysis and Plant Design

Σχολή Χημικών Μηχανικών

Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο Αθηνών

Email: kyr@chemeng.ntua.gr

Εμανουέλλα Ξενικάκη

Γραμματειακή Υποστήριξη